

Handläggare
Nette Bygren
Telefon: 08 508 28 866

Till Miljö- och hälsoskyddsnämnden
MHN 2018-04-10 p. 17

Förslag till handlingsplan för regional grön infrastruktur

Remiss från KS, Dnr KS 2018/330

Förvaltningens förslag till beslut

1. godkänna förvaltningens utlåtande som svar på remissen
2. omedelbart justera beslutet

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Bakgrund

Regeringen gav 2015 länsstyrelserna i uppdrag att ta fram en handlingsplan för grön infrastruktur för respektive län. Arbetet ska rapporteras till regeringen i oktober 2018. Länsstyrelsen i Stockholms län har skickat ut ett förslag till handlingsplan för grön infrastruktur i Stockholms län till bland annat kommunerna i länet.

Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat förslaget till samtliga stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden för yttrande senast den 10 april 2018, samt till stadsledningskontoret för yttrande senast den 24 april 2018. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har begärt och fått förlängd svarstid till 12 april 2018 för att hinna ta upp yttrandet i nämnden den 10 april 2018.

Sammanfattning av remissen

Grön infrastruktur definieras av Naturvårdsverket som ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden, samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet.

Förslaget till handlingsplan består av tre delar; bakgrund, nulägesbeskrivning samt förslag till insatsområden och åtgärder.

Insatsområdena föreslås vara

- marina miljöer
- sötvatten
- våtmarker
- jordbrukslandskap
- skogsmark och trädklädda marker
- klimatanpassning
- friluftsliv och tillgång på natur
- samordning, samverkan, kunskapshöjning och vägledning

Hela remissen kan laddas ned på:

<http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/publikationer/2018/Sidor/r-2018-1-forslag-till-gron-infrastruktur.aspx>

Förvaltningens synpunkter

Med grön infrastruktur avses den typ av nätverk som Stockholms stad tidigare kallat ekologisk infrastruktur eller ekologiskt särskilt betydelsefulla områden (ESBO). Grön infrastruktur används nu nationellt och internationellt, och staden har därför valt att använda begreppet i den nya översiktsplanen.

Stockholms stad har ända sedan mitten av 1990-talet arbetat med att kartlägga och planera för den gröna infrastrukturen av kommunal betydelse, men har inte haft möjlighet att sätta in den i ett regionalt sammanhang. Landstinget har kartlagt de regionala gröna kilarna och det har varit en bra grund för att göra antaganden kring den regionala gröna infrastrukturen, men staden har länge bedömt att det finns regionalt viktiga ekologiska samband som ligger utanför de utpekade regionala kilarna.

Förvaltningen ser det därför som positivt att länsstyrelsen nu börjat kartlägga den regionala gröna infrastrukturen för bland annat våtmarksarter, barrskogsarter och eklevande arter. Kartläggningen skulle dock underlättas betydligt med en regional biotopkarta, av liknande typ som Stockholms stad har.

Förslaget innebär såvitt kan utläsas inte nya krav på staden. Miljöförvaltningen anser att förslaget till handlingsplan i stort är ambitiöst och bra, men vill lämna följande synpunkter:

Tätortsnära natur

Beskrivningen av värdet av den tätortsnära naturen kan kompletteras med information om den centrala stockholmsregionens rika förekomst av miljöer som är viktiga för den nationella biologiska mångfalden, som äldre träd, våtmarker, vattendrag och stränder. Även den relativt tätbebyggda centrala delen av regionen har ett rikt växt- och djurliv, med kulturlandskapsarter som inte finns någon annanstans i Sverige, och därmed ett stort ansvar för uppfyllandet av EU:s strategi och FN:s konvention för biologisk mångfald. Den tätortsnära naturen bidrar alltså i allra högsta grad till biologisk mångfald.

Insatsområden

Miljöförvaltningen anser att alla beskrivna insatsområden är relevanta och viktiga för en väl fungerande grön infrastruktur i länet, men insatsområdet *samordning, samverkan, kunskapshöjning och vägledning* bör lyftas fram och prioriteras. Regionala kunskapsunderlag och rutiner för att beakta grön infrastruktur tidigt i planeringsprocessen behövs. Länsstyrelsen och andra regionala myndigheter behöver öka kunskapen om grön infrastruktur och hur den kan beaktas i handläggningen av ärenden i enlighet med gällande lagstiftning. En vägledning eller checklista kan vara ett lämpligt arbetssätt.

Vattenförvaltning

Miljöförvaltningen rekommenderar att det bör framgå att Vattenmyndigheten ska ta med och samla in resultaten av den lokala vattenprovtagning som sker i stadens regi eller i samarbete med vattenvårdsbunden, till exempel under 16.9.3.

Om strukturen i tabellerna

Det blir tydligt med tabellerna som sammanställer hot/utmaning, åtgärdsförslag och aktörer. Dock verkar en viss sammanblandning skett mellan begreppen ”hot/utmaning” och rena nyckelordsrubriker. Formuleringarna i hot/utmanings-kolumnen i tabellerna 28.3 (friluftsliv) och 29.3 (samverkan) är inte tillräckligt tydliga som i de föregående tabellerna. Till exempel är ”planering” och ”tillgänglighet” i tabell 28.3 på sid 246 inte längre formulerat som ett hot/utmaning utan anger bara ett stödord. Bättre då att genomgående använda samma konkreta slag av formuleringar som till exempel i motsvarande kolumn för marina miljöer på sid 212. Detta ger handlingsplanen mer kraft och tydlighet.

20.5 Grönytefaktor och kompensationsåtgärder

Denna rubrik bör delas upp på två för att inte blanda ihop begreppen. Att använda verktyget grönytefaktorn i samband med detaljplanering enligt PBL är inte samma sak som att kompensera för förlust av värdefull grönyta. Grönytefaktorn kan däremot användas för att *begränsa* och *avhjälpa* negativ påverkan på grön infrastruktur i det fall exploatering sker på grönmark. När det gäller frågan om ekologisk kompensation skulle kommunerna ha hjälp av en vägledning/handlingsplan om hur det ska hanteras i planeringen när inte miljöbalken kan tillämpas, det vill säga utanför skyddade områden och utanför tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Detta är ofta en svår fråga vid exploatering.

20.7 Miljöbedömning av planer och program och 20.8 MKB

Miljöförvaltningen rekommenderar att texten i 20.7 och 20.8 ses över, så att den stämmer överens med nya Miljöbedömningsförordning (2017:966). Bland annat hänvisas till begreppet behovsbedömning, som inte finns med i den nya förordningen, och förordningen kallas förordning om miljökonsekvensbeskrivningar.

Miljörätt – generellt

Miljöförvaltningen rekommenderar en generell översyn av dokumentet med avseende på miljörätt. Lagrumshänvisningarna är inkonsekventa. Likaså är beskrivningar av lagändringar svåra att förstå (till exempel fotnot 3 på sidan 207). Beskrivningarna av de formella skyddsformerna behöver också förtydligas, till exempel när det gäller beskrivningen av riksintressen som ofta får en mycket stor betydelse vid tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Kartbilder - läsbarhet

Det är generellt svårt att orientera sig geografiskt i kartbilderna på sid 234 -237 över storstockholmsområdet på grund av att bakgrundskartan ger dålig kontrast mellan land och vatten. Förvaltningen rekommenderar att färgsättningen på bakgrundskartan ses över.

Det är svårt att se var konfliktzonerna på sid 235 ligger, det vill säga var kartsikten ekmiljöer och bebyggelse överlappar. Överlappningen skulle kunna markeras med en tydlig skraffering.

26.5.2 Exempel på känsliga områden

Det är positivt att handlingsplanen pekar ut svaga samband för länets ek- och ädellövmiljöer som behöver förstärkas och lokala rekommendationer om åtgärder. Här bör följande områden utvidgas:

1. Området Kvarnholmen – Sicklaön och vidare söderut mot Nacka och Flaten
2. Området Magelungen-Hagsätra-Fruängen och vidare mot Skärholmen
3. Sätmaskogen vidare mot området Mäläröarna – Traneberg - Hagaparken

Slut